

Čís. 2176.

»Návod« (§ 5 tr. zák.) předpokládá, že návodce směřuje k určitému, individuálnímu činu, že si představil a v návodu přímému pachateli naznačil skutek konkrétními známkami individualisovaný, že jeho zlý úmysl směřuje k určitému protiprávnímu výsledku a že dává vůli jiné osoby směr k takovému výsledku.

Není třeba, by byl skutek v představách návodce a v návodu vyhraničen přesně ve všech podrobnostech; stačí, dostalo-li se skutku v představách a v činnosti návodce jakéhosi vyznačení co do doby a místa jeho spáchání, co do druhu protiprávního útoku a co do předmětu, na nějž má být útočeno.

Spoluviny dopouští se nejen, kdo zločinný úmysl v přímém pachateli vyvolá (intelektuelní původce), nýbrž i kdo přímého pachatele ve zločinném úmyslu již jinak v něm se vytvořivším utvrzuje (intelektuelní pomocník).

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1925, Zm I 504/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 28. května 1925, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými: František B. zločinem podle §§ů 152, 155 písm. a) a b) tr. zák. a přestupkem Šu 411 tr. zák. a Heřman B. zločinem spoluviny na těžkém poškození na těle podle §§ů 5, 152, 155 písm. a) a b) tr. zák. a přestupkem spoluviny na lehkém poškození na těle podle §§ů 5 a 411 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Ohledně Heřmana B-a namítá stížnost, že zjištěná jeho výzva k spoluobžalovanému otci, by někoho probodl, není návodem: 1. ježto nesměřovala ku spáchání činu individuálně určeného a 2. ježto byl otec beztak rozhodnut, spáchat čín, jehož se dopustil. Obě námítky ponechávají stranou rozsudečné zjištění, že Heřman B. dal současně se zjištěným projevem otci lovecký tesák, jímž pak otec trestné skutky spáchal, a že nalézací soud v této činnosti Heřmana B-a shledal (zcela správně) trestnou pomoc úmyslným opatřením prostředku přímému pachateli k vykonání zlého skutku. Než námítky jsou pochybeny i jinak. Na rozdíl od podněcování a vybízení k trestným činům po rozumu Šu 15 zákona na ochranu republiky (a zrušeného Šu 305 tr. zák.), jímž jest povšechné, abstraktní, theoretické působení na vůli jiné osoby ve směru protiprávním, předpokládá ovšem pojem návodu podle Šu 5 tr. zák., že návod směřuje k určitému, individuálnímu činu, že si návodce představil a v návodu přímému pachateli naznačil skutek konkrétními známkami individualisovaný, že zlý úmysl návodcův směřuje k určitému protiprávnímu výsledku, a návodce dává vůli jiné osoby směr k takovému výsledku. Než aby tomu tak bylo, není třeba, by byl skutek v představách návodce a v návodu vyhraničen přesně ve všech podrobnostech. Stačí, dostalo-li se skutku v představách a v činnosti návodce jakéhosi vyznačení co do doby a místa jeho spáchání, co

do druhu protiprávního útoku a co do předmětu, na nějž má býti útočeno. Tímto způsobem byl však skutek ve zjištěné činnosti Heřmana B-a, to jest v jeho projevu v souvislosti se současným jinakým jeho jednáním, a — ježto činnost jeho byla uskutečněním zlého úmyslu — i v jeho představách individualisován. Jeho slova, by otec někoho probodl, poukazovala v souvislosti se současným odevzdáním loveckého tesáku k tomu, že jde o útok na tělesnou bezpečnost jiných osob právě touto zbraní na místě a v době, kde a kdy zbraň byla dána s výzvou, aby jí bylo použito, a předmět útoku byl naznačen tím, že dle rozsudkových zjištění stáli v této době proti B-ovi členové rodiny H-ových a František B., jemuž návod svědčil, se bezprostředně před tím s jedním členem této rodiny hádal.

Druhá námitka vychází z předpokladu, v rozsudku nezjištěného a výsledky hlavního přelíčení nenapovězeného. Rozsudek nezjišťuje, ani, že František B. byl již před návodem Heřmana B-a rozhodnut k útoku na tělesnou bezpečnost bratří H-ových, ani že František B. byl nepřátelského smýšlení proti nim již před návodem, nýbrž poukazuje toliko k údajům bratří H-ových o pohnutce, jež asi Františka B-a ke skutku přiměla, a na jiném místě ku zřejmé, vzájemné nevraživosti rodin H-ových a B-ových. Z těchto vět rozhodovacích důvodů předpoklad stížnosti nevyplývá. Avšak, nehledíc k tomu, dopouští se spoluviny na zločinu nejen, kdo zločinný úmysl v přímém pachateli vyvolává (intelektuelní původce), nýbrž i, kdo přímého pachatele ve zločinném úmyslu již jinak v něm se vytvořivším utvrzuje (intelektuelní pomocník). Stížnost jest, pokud číselně uplatňované zmatky po zákonu provádí, a pokud jest jí tedy vůbec pokládati za provedenou, bezdůvodna, slušelo jí proto zavrhnouti.

Čís. 2177.

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pletichami (§ 11 čís. 4 zákona) jest každé úmyslné jednání, které vzhledem k mimořádným poměrům, válkou vyvolaným, překročuje meze řádného obchodování a jest způsobilé, zvýšiti ceny předmětu potřeby.

Po stránce subjektivní stačí, že jest si pachatel vědom této povahy svého jednání, jakož i jeho možného účinku na zvýšení cen.

K pojmu »pletich« se nežadá, by pachatel předsevzal listivé (tajné) jednání (použil podezřelých prostředků k zastření pravého stavu věci). Není také třeba, by pletichářským jednáním byli spotřebitelé skutečně poškozeni; stačí, že jednání pachatelovo bylo způsobilé, zvýšiti prodejní ceny.

Souběh pletich se správním přestupkem podle §u 27 nařízení ze dne 7. května 1920, čís. 355 sb. z. a n.

Pletichy při výrobě francovky z přidělového lihu.

Ani při řetězovém obchodu ani při pletichách nemá pachatel nároku na zisk vůbec.

Ustanovení článku I. čís. 3 (4) zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 sb. z. a n. nelze použiti, byl-li čin spáchn před 18. březnem 1921.